

اصول فقه جامع

جلد اول

تحليل و بررسی مباحث لفظی امر و نهی از شیخ مفید تا شهید صدر

مؤلف: حسن معلّمی

استاد سطوح عالی (درس خارج) حوزه و

دانشیار دانشگاه باقر العلوم ع

سرشناسه	: معلمی، حسن، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: اصول فقه جامع / مؤلف: حسن معلمی؛ [برای] مؤسسه فرهنگی هنری نوین پژوهش فیاض.
مشخصات نشر	: تهران: میراث فرهیختگان، ۱۳۹۸-
مشخصات ظاهری	: ج.: مصور، جدول.
شابک	: ج.۱: 0-701332-622-978
وضعیت فهرست نویسی	: فیاض
یادداشت	: کتابنامه.
مندرجات	: ج.۱. تحلیل و بررسی مباحث لفظی امر و نهی از شیخ مفید تا شهید صدر.
موضوع	: اصول فقه شیعه
موضوع	: * Islamic law, Shiites -- Interpretation and construction
شناسه افزوده	: مؤسسه فرهنگی هنری نوین پژوهش فیاض
شناسه افزوده	: Novin Pazhuhesh Fayyaz Art and Cultural Institute
رده بندی کنگره	: BF ۱۹/۸
رده بندی دیویی	: ۲۷۳/۳۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۹۷۲۹۶۳

اصول فقه جامع

جلد اول

تحلیل و بررسی مباحث لفظی امر و نهی، از شیخ مفید تا شهید صدر جلد اول

مؤلف: حسن معلمی

استاد سطوح عالی (درس خارج) حوزه و دانشیار دانشگاه باقر العلوم علیهم السلام

صفحه‌آرا: علی قنبریان (قیاض)

طراح جلد: مؤسسه فرهنگی هنری نوین پژوهش فیاض Novin Pazhuhesh Fayyaz Art and Cultural Institute

ناشر: میراث فرهیختگان Miras Farhikhtegan Publications

چاپ اول / آبان ۱۳۹۸ شمسی / شمارگان: ۵۰۰ نسخه / قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

مالکیت مادی و معنوی برای نویسنده محفوظ است

شابک: ۰۰-۳۲-۷۰۱۳-۶۲۲-۹۷۸

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	درس اول
۱۴	مقدمه
۱۶	۱. تحریر محل نزاع و ارائه مقدمات لازم
۲۰	۲. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
۲۷	نقد و بررسی
۴۰	۳. جمع بندی و نظریه نهایی
۴۴	۴. چکیده و مرور
۴۷	درس دوم
۴۸	مقدمه
۵۰	۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
۵۸	پاسخها و اصلاحات
۶۳	۲. جمع بندی و نظر نهایی
۶۴	۳. نکته دوم: تبویب علم اصول
۷۵	۴. جمع بندی و نظریه نهایی
۸۶	۵. چکیده و مرور
۸۷	درس سوم
۸۹	مقدمه
۹۱	۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
۱۱۹	۲. جمع بندی و نظریه نهایی
۱۲۰	۳. چکیده و مرور
۱۲۳	درس چهارم

- مقدمه و تحریر محل نزاع ۱۲۵
۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان ۱۲۷
۲. معانی صیغه امر ۱۳۰
۳. جمع بندی و نظریه نهایی ۱۴۲
۴. چکیده و مرور ۱۴۳
- درس پنجم ۱۴۵
- مقدمه ۱۴۷
۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان ۱۴۷
۲. نظر نهایی در باب صیغه امر ۱۵۴
۳. مفاد جملات خبری در مقام انشاء و دلالت آن‌ها بر وجوب ۱۵۶
۴. چکیده و مرور ۱۹۱
- درس ششم ۱۹۳
- مقدمه ۱۹۵
۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان ۱۹۵
۲. جمع بندی و نظریه نهایی ۲۲۰
۳. چکیده و مرور ۲۲۱
- درس هفتم ۲۲۳
- مقدمه ۲۲۵
۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان ۲۲۵
۲. جمع بندی و نظریه نهایی ۲۳۹
۳. چکیده و مرور ۲۴۰
- درس هشتم ۲۴۱
- مقدمه ۲۴۲

- ۲۴۳ ۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
- ۲۵۶ ۲. نکته دوم: (مراد از مرة و تکرار دفعه و دفعات و یا فرد و افراد)
- ۲۸۳ ۳. جمع‌بندی و نظریه نهایی
- ۲۸۴ ۴. چکیده و مرور
- ۲۸۵ درس نهم
- ۲۸۶ مقدمه
- ۲۸۷ ۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
- ۳۱۵ ۲. جمع‌بندی و نظریه نهایی
- ۳۱۷ ۳. چکیده و مرور
- ۳۱۹ درس دهم
- ۳۲۱ مقدمه
- ۳۲۱ ۱. تحریر محل نزاع
- ۳۲۶ ۲. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
- ۳۴۳ تحریر محل نزاع:
- ۳۴۸ ۳. جمع‌بندی و نظریه نهایی
- ۳۵۱ ۴. چکیده و مرور
- ۳۵۳ درس یازدهم
- ۳۵۵ مقدمه
- ۳۵۵ ۱. تحریر محل نزاع
- ۳۵۶ ۲. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
- ۳۷۹ ۳. جمع‌بندی و نظریه نهایی
- ۳۸۱ ۴. چکیده و مرور
- ۳۸۳ درس دوازدهم

۳۸۵	مقدمه و تحریر محل نزاع
۳۸۶	۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
۴۱۴	۲. جمع بندی و نظریه نهایی
۴۱۶	۳. چکیده و مرور
۴۱۹	درس سیزدهم
۴۲۱	مقدمه
۴۲۱	۱. تحریر محل نزاع
۴۲۳	۲. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
۴۴۹	۳. جمع بندی و نظریه نهایی
۴۵۱	۴. چکیده و مرور
۴۵۳	درس چهاردهم
۴۵۵	مقدمه و تحریر محل نزاع
۴۵۷	۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
۴۹۲	۲. جمع بندی و نظریه نهایی
۴۹۴	۳. چکیده و مرور
۴۹۵	درس پانزدهم
۴۹۷	مقدمه و تحریر محل نزاع
۴۹۸	۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
۵۱۰	۲. جمع بندی و نظریه نهایی
۵۱۱	۳. چکیده و مرور
۵۱۳	درس شانزدهم
۵۱۵	مقدمه و تحریر محل نزاع
۵۱۵	۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان

۵۳۲	۲. جمع‌بندی و نظریه نهایی
۵۳۳	۳. چکیده و مرور
۵۳۵	درس هفدهم
۵۳۶	مقدمه و تحریر محل نزاع
۵۳۸	۱. بررسی و تحلیل دیدگاه بزرگان
۵۹۳	۲. جمع‌بنای و نظریه نهایی
۵۹۴	۳. چکیده و مرور
۵۹۵	منابع و مآخذ کتاب

مقدمه

در باب اصول فقه که مبنای اجتهاد است، کتب مختلفی به نگارش در آمده است ولی جای کتاب یا کتاب‌هایی که به سیر مباحث و بررسی و تحلیل آن از شیخ مفید تا علمای معاصر (حضرت امام و شهید صدر) پرداخته باشد خالی است.

در این کار اولاً پیشینه هر بحث روشن شود و ثانیاً سیر تحوّل آن و سهم هر یک از علما در بحث مشخص و محل نزاع نیز تبیین می‌گردد.

در این راستا بنده قصد نگارش سه نوع نوشتار دارم به حول و قوه الهی:

۱. کتابی که به سیر مباحث از شیخ مفید تا شهید صدر اشاره کرده و تا قبل از مرحوم آخوند صاحب کفایه پیش از آنه نظریه و احیاناً اشاره به نقد و اشکال و از مرحوم آخوند به بعد نقد اقوال جدید را می‌گردد و در نهایت جمع‌بندی نهایی و سخن نهایی ارائه می‌گردد. البته جهت آشنایی محاسبات با عبارت بزرگان، اقوال آنها در پاورقی ارائه می‌شود تا خواننده در برداشت و تفسیر سخن بزرگان مجال داشته باشد و احیاناً نقدهای ارائه شده بر بزرگان را پاسخ دهد.

این کتاب تحت عنوان «اصول فقه جامع» به نگارش در آمده است.

۲. کتابی که از همان اول دیدگاه هر عالم را ارائه کرده و امور مسوط مورد تجزیه و تحلیل و نقد قرار داده و نظر نهایی را اظهار می‌کند و همه مزایای نوشتار قبل را دارد علاوه بر تفصیل در ارائه و نقد و جمع‌بندی و ... عنوان آن «اصول فقه کامل» می‌باشد.

۳. کتابی که فقط به اقوال و نقد آنها اشاره می‌کند و جمع‌بندی را در آخر انجام می‌دهد و بسیار مختصرتر از دو کتاب قبلی است و با عنوان «اصول فقه نافع» می‌باشد.

امید دارم نگارش این سه مدل کتاب، گامی باشد در جهت رشد علم اصول فقه و آسان سازی کار مطالعه، تحقیق برای استاد و دانش‌پژوه و پژوهشگر در این باب.

تذکر: توجه به این نکته لازم است که در این نوشتار مباحثی که جنبه «مبادی تصویری و تصدیقی» و «یا رئوس ثمانیه» علم اصول فقه را دارند و فلسفه اصول (مبادی تصور و تصدیقی علم اصول: بحث در باب حکم، نظریه اجتهاد، حجیت عقل، مباحث عام الفاظ، مباحث تفسیری) و فلسفه علم اصول (رئوس ثمانیه علم اصول) نام دارند از مباحث اصول جدا می‌گردند و فقط مباحثی که جنبه اصولی دارند مثل اوامر و نواهی، عام و خاص و مفاهیم و مباحث حجیت (ظواهر قرآن، خبر واحد، اجتماع، شهرت، سیره) و اصول علمیه و تعادل و تراجیح و امثال آن مطرح گردند و به مباحثی که جنبه کاربردی در فقه ندارند نیز اشاره می‌شود تا اگر کسانی می‌خواهند در تدریس از کتاب استفاده کنند به مطالب مذکور را سریع طی کنند و وقت کلاس را در مباحثی از اصول بکار گیرند که کاربرد مهم داشته باشد. با این کار زوائد علم اصول از علم اصول جدا می‌گردد.

حسن معلمی

استاد حوزه علمیه قم و دانشیار، دانشگاه باقرالعلوم (ع)

WWW.KETABOON.COM